

Karakter, hoge leesopbrengsten voor ieder kind

In opdracht van Uitgeverij Malmberg heeft Bureau ICE de leesresultaten onderzocht van scholen die werken met de methode voor voortgezet technisch lezen, *Karakter*.

De onderzoekspopulatie bestond uit 34 scholen die in groep 4 met de methode *Karakter* hebben gewerkt. Van 26 scholen is valide data ontvangen die gebruikt is voor onderhavig onderzoek. Bij het samenstellen van de onderzoekspopulatie is rekening gehouden met factoren als spreiding in Nederland, schoolgrootte en identiteit. De deelgenomen scholen vormden een representatieve doorsnee van het Nederlands basisonderwijs.

Onderzoeksmethode

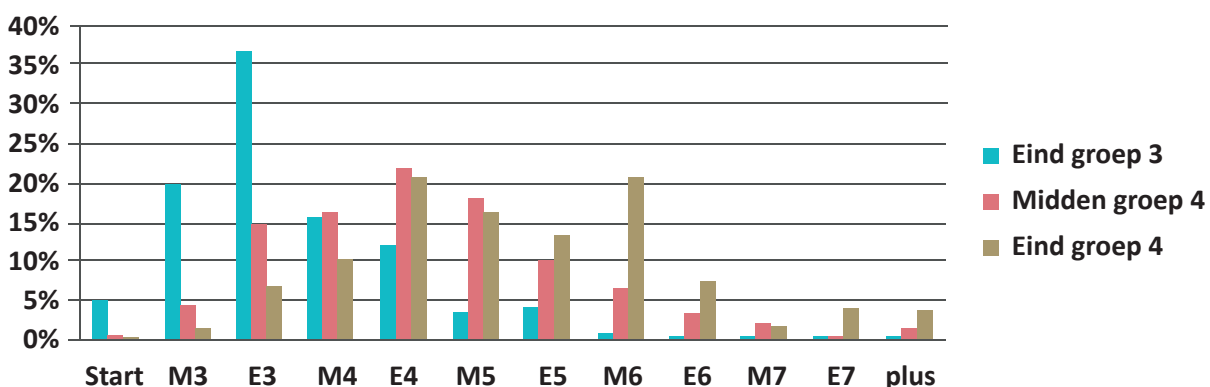
Bij aanvang van het schooljaar zijn van de leerlingen, van de deelnemende scholen, de leesscores van de methode onafhankelijke Cito toetsing (AVI) verwerkt. Deze gegevens zijn gebruikt als nulmeting om de leeropbrengsten na een jaar onderwijs met *Karakter* te kunnen beoordelen. Medio en eind groep 4 zijn opnieuw de AVI-scores bij de deelnemende leerlingen bepaald en verwerkt. Uiteindelijk zijn van 826 leerlingen op drie meetmomenten de AVI-scores verzameld. Door de scores van de nulmeting (bij de start van het schooljaar) te vergelijken met de scores halverwege en aan het eind van het schooljaar, kan een gefundeerde conclusie worden getrokken ten aanzien van de leeropbrengsten in het werken met *Karakter*.

Resultaten

Ontwikkeling van niveaugroepen

In figuur 1 is een overzicht opgenomen met percentage leerlingen per AVI-niveau per meetmoment. Deze meetmomenten komen overeen met de Cito AVI-toetsmomenten (E3, M4 en E4). De AVI-scores van eind groep 3 (E3) zijn gebruikt als nulmeting.

Percentage leerlingen per AVI-niveau per meetmoment

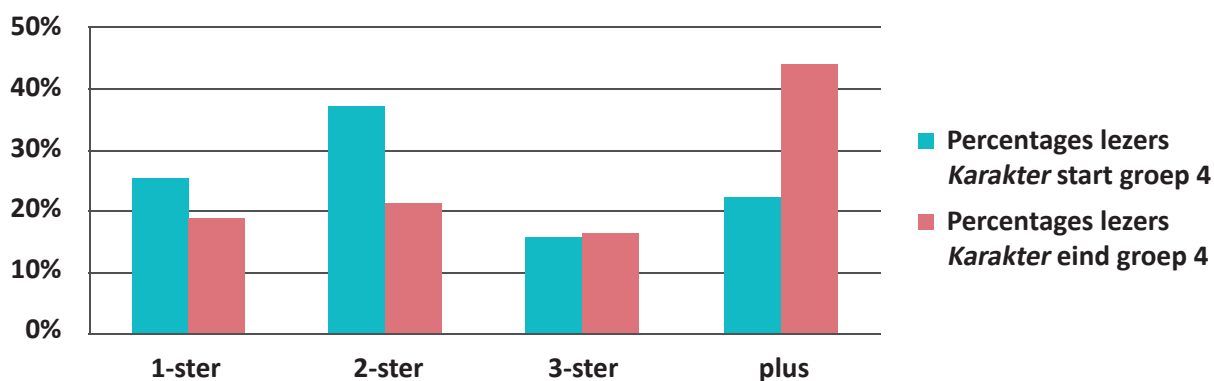

Figuur 1. Percentage leerlingen per AVI-niveau per meetmoment, N=826

Groei van instructiegroepen

In *Karakter* worden de leerlingen geclusterd in vier verschillende instructiegroepen: de 1-ster groep (zwakke lezers), de 2-ster groep (gemiddelde lezers), de 3-ster groep (sterke lezers) en de plusgroep (zeer sterke lezers). Figuur 2 toont het percentage leerlingen per instructiegroep aan het begin en aan het eind van groep 4. Er is een zichtbare verschuiving van het aantal leerlingen naar hogere instructiegroepen, met name naar de plusgroep.

Omvang instructiegroepen begin en eind groep 4

Figuur 2. Percentage leerlingen per instructiegroep, N=826

Van de groep leerlingen, die bij start van groep 4 het aanvankelijk leesproces nog niet had afgerond (de 1-ster groep), heeft 39% de achterstand in het schooljaar volledig weggewerkt. Van de leerlingen, die in groep 4 zijn ingestroomd op AVI E3-niveau (de 2-ster groep), heeft 56% meer dan de verwachte groei (meer dan twee AVI-niveaus) gerealiseerd. En de plusgroep heeft zich in een jaar verdubbeld tot 44% van de onderzoekspopulatie.

Groei technische leesvaardigheid per instructiegroep

De effectiviteit, in het werken met *Karakter*, is uit te drukken in de gemiddelde leerwinst van de onderzoekspopulatie (groei uitgedrukt in AVI-niveaus). De verwachting is dat de gemiddelde leerwinst per niveaugroep verschilt, waarbij de norm gebaseerd is op de verwachte groei van twee AVI-niveaus. In tabel 1 is de gemiddelde leerwinst weergegeven.

Instructiegroep start groep 4	Gemiddelde groei in AVI-niveaus in 1 jaar	N
1-ster	2,39	209
2-ster	2,92	305
3-ster	3,28	130
Plus	3,36	182
Totaal	2,94	826

Tabel 1. Gemiddelde groei in AVI-niveaus per instructiegroep

Conclusies

Uiteindelijk kan worden geconcludeerd dat na een jaar werken met *Karakter*:

- Er een bovengemiddelde groei is waar te nemen in alle niveaugroepen;
- Het aantal zwakke en gemiddelde lezers afneemt en het aantal (zeer) sterke lezers toeneemt;
- De leerlingen in de onderzoekspopulatie een groei laten zien van gemiddeld 3 AVI-niveaus.

Op basis van voorliggend onderzoek bij een groep representatieve scholen, kunnen wij concluderen dat het werken met *Karakter* leidt tot een statistisch significant grotere groei van de technische leesvaardigheid dan de AVI-norm.

drs. M.J. Binsbergen
Culemborg, september 2019

¹ Pearson Chi-Square, $\chi^2=254,14$ (df=3), $p<0,001$